

Vadszölő

Krúdy Gyula hírlapi írásai

Néhány év óta egyre nagyobb olvasóréteg értékeli Krúdy Gyula írásainak ízét, stílusának sajátosságait. Húsból, vérből és álmokból alkotott hőseit, Szindbádot partitúraszerű hűséggel, költőhöz méltó színárnyalatokkal keltette életre nemrég *Huszárik Zoltán* filmje és most adta ki közös erővel a *Szépirodalmi Könyvkiadó* és a *Magyar Helikon* Vadszölő címmel Krúdy napilapokban megjelent írásainak gyűjteményét.

Életének két esztendejében — 1923-ban és 1924-ben — Krúdúnak közel száz kisebb cikke jelent meg, elsősorban a délutáni Magyarországon, kisebb részben pedig a reggeli „Az Újság”-ban. Hetenként olykor kétszer-háromszor jelentkezett e példásan tömör írásokkal, napi eseményekre, gondokra és gondolatokra reagálva. Figyelt a naptár forgatására, megjegyzetelte a Fagyosszenteket, a májusi esőt, elmorfondírozott a disznó áremelkedésén, s feljegyezte azt is, hogy a szegény ember a levest is megbecsüli. Gyakran idéz népi fordulatokat, közmondásokat, magyarkodás nélkül ír magyarul a szüzdohányról, a farsangi fánk-ról, a kiskunsági csárdáról, a pusztai csikós bajszáról, a dinnyéről Lőrinc napja után.

Anekdotázik is. A pesti hordárról, a régi Nemzetiről, az evezősök örömeiről, a csarnoki bevásárlás fogásairól, a piac illatáról, arról az öngyilkosról is, aki hirdetőoszlopra írta fel búcsúlevelét... Témái egyszerűek és változatosak. Napról napra figyeli az életet, és a maga halk hangján szólal meg félreérthetetlenül. Az író vagy az újságíró Krúdy vette-e a kezébe a tollat? Nem lehet megkülönböztetni. Mindkettő jelen van — egyik sem tesz engedményt a másik javára.

Bizonyára szüksége lehetett a gyakori megjelenésre, hiszen anyagi gondok gyötörték. A művek sorát vetette papírra, szinte szünet nélkül dolgozott. Magányos volt a Margitsziget fái között sétálva, vagy az óbudai kiskocsmák asztalainál „tislizve”. (Cikkben mutatta

be a tislizőket is, akik vacsora után ott maradnak az asztal mellett, iszogatnak, beszélgetnek: tisliznek.) Ritkán mozdult ki ebből a körből, nem nagyon örült a váratlan eseményeknek, pedig nem kímélte őt a sors, s ő sem tért ki a nem várt epizódok elől.

Néhány héttel ezelőtt többször is emlegették az újságíróaktíván, hogy az írók nem szívesen írnak újságba, kevesen művelik az újságtárca műfaját. Nos, a Vadszölő címmel megjelent cikkgyűjtemény példa lehet arra, hogy a napilapok hasábjain megjelent kisebb-nagyobb írások évtizedek múltán is felmelegíthetik az olvasót. Krúdy valószínűleg nem is gondolt arra, hogy most „csupán” újságcikket ír. Úgy írt, ahogy lélegzett, külön odafigyelés nélkül fogyasztotta a kutyanyelveket. Tehetség kérdése volt csupán. Ebből a szempontból gazdag ember volt, jutott erre is, arra is, megkülönböztetés nélkül.

A kötet méltó bevezetőjéről *Juhász Ferenc* gondoskodott, „Az ember, aki szeretni tudott” című versével. *Kondor Lajos* illusztrációi nívós alkotások, de kevéssé vannak összhangban a szép formájú kötetből áradó hangulattal.

FLÓRIÁN LÁSZLÓ